

[Ministeren for offentlige Arbejder.]

gaar ind i Statskassen. Det er dog som bekendt yderst sjældent, at en Statshavn giver Overskud, og det samlede Underskud paa Statshavnene andrager 3—3½ Mill. Kr. aarligt. Havnens Underskud hidrører dog udelukkende fra Fiskerihavnens Drift. Til Brug i den siddende Havnekommission, hvor Statshavnen Esbjerg har været udsat for voldsom Kritik fra Repræsentanter for de sydøstjyske Havne, fordi det hævdes, at Havnens Ledelse er saa vaagen, at den paafører disse Havne en betydelig og ødelæggende Konkurrence, er i øvrigt oplyst, at Trafikhavnsanlæggene, inklusive Graadybsbarren, i de sidste 5 Aar før Krigen gav et Overskud paa gennemsnitlig 145 000 Kr., medens Fiskerianlæggene i samme Tidsrum har givet 465 000 Kr. Underskud.

Det ærede Medlem var inde paa Spørgsmaalet om en Ændring af Formen for Ledelsen af Havnen. Jeg havde egentlig ikke ventet at finde det ærede Medlem blandt dem, der er Modstandere af Statsdrift af Erhvervsvirksomheder, og der skal ingen Uenighed være mellem os paa det Punkt. Jeg vil med Glæde medvirke til en Ordning, hvorefter Havnen overgaar fra at være Statshavn til at blive kommunal Havn. Da Staten har investeret betydelige Beløb i Havnen, maa det dog selvsagt være en Forudsætning for en Nyordning, at Kommunen overtager Havnen som et Hele og godtgør Staten Havneanlægget til den bogførte Værdi.

Det ærede Medlem Hr. Bille lagde mig paa Sinde at være lydhør over for Ønsker om Frirejser for Skolebørn, navnlig Landsbybørnene.

De normale Bestemmelser for Fribefordring af Skoleelever m. v. indeholdes i Undervisningsministeriets Cirkulære af 9. Maj 1938 og omfatter for det første Ferierejser, for det andet Skolerejser og for det tredje Skovture og andre 1-Dags Udflugter. Skolebørn fra Landsbyerne har normalt Adgang til at deltage i Skolerejser, altsaa Flerdagsture og Endagsture. Disse Udflugter saavel som Københavnerbørnenes Udflugter betaales af Undervisningsministeriet.

Paa Grund af den indskrænkede Toggang har disse Fribefordringsformer i de senere Aar under Krigen været stærkt begrænset, navnlig for saa vidt angaar Endagsudflugter, der har været helt indstillet, og til Dels ogsaa Skolerejser, der i og for sig var forbudt; men efter Ferietiden blev der dog i meget begrænset Omfang indrømmet Befordring af sønderjyske og lolland-falsterke Skoleelever til København.

Da der fremdeles maa regnes med store Krav om Godsbefordring, vil Statsbanernes Beredskab, det vil sige Trækraft og Personale, være for utilstrækkeligt til, at en nærværende Udvidelse af Adgangen til Fribefordring for Skoleelever kan gennemføres, men i øvrigt er jeg ikke i Stand til at tage Stilling til, i hvilket Omfang det vil blive muligt for Banerne at paatage sig Befordring af Skoleelever i 1947, forinden der haves Klarhed over, hvor meget Brændsel der kan stilles til Raadighed for Banerne til Kørsel i Sommer. Naar normale Trafikvilkår indtræffer, er der fra Statsbanernes Side intet til Hinder for Genoptagelse af de inddragne Ture. Skal Skolebørnenes Rejser udvides ud over det i Undervisningsministeriets Cirkulære forudsatte, bliver det ikke alene et Transportspørgsmaal, men ogsaa et Bevillingsspørgsmaal, og dette sidste Spørgsmaal henhører under min Kollega Undervisningsministeren.

Det ærede Medlem Hr. Horn efterlyste en Trafikplan. En saadan Plans vigtigste Formaal er at regulere Trafikken, at indpasse de forskellige Transportmidler i et samlet System. Tidspunktet er gunstigt for at skabe en Trafikplan, men skal det ske, maa det finde Sted inden alt for længe, for at vi ikke skal forpasse det rette Tidspunkt. Det vilde være ønskeligt, om man kunde enes om at føre en Foranstaltning af denne Art ud i Livet. I et moderne Samfund spiller Transporten af Varer nemlig en meget betydelig Rolle. Saa godt som alle de Varer, der forbruges, har været Genstand for Transport, for en Dels Vedkommende endda over lang Afstand. Det er saaledes af afgørende Betydning, at Transporten af dem bliver saa billig som muligt. En Udvikling, der fremmer een Form for Transport paa en andens Bekostning, bør man derfor kun fremme, saafremt den billiggør Transporten. Paa den anden Side maa man være opmærksom paa at undgaa en Overtrafikering af den Art, vi navnlig paa Godsbefordringens Omraade kendte før Krigen.

Efter de Erfaringer, vi indhøstede under den sidste Krig, maa Jernbanetrafikken vel siges at ligge fast — i hvert Fald for nogen Tid fremover —, selv om Udviklingen nok vil medføre, at enkelte Baner ikke kan opretholdes, set med længere Tidsrum for Øje. Man har da ogsaa, som det ærede Medlem omtalte, videreført den Lovgivning, hvorefter Staten kan deltage i Dækning af Privatbanernes eventuelle Driftsunderskud, og det er min Tanke i Løbet af denne Rigsdagssamling at fremkomme med Forslag til Statsstøtte til Gennemførelse af en Modernisering af Privatbanerne. Naar Privatba-